

GD-016012

Seat No. _____

B.A. (Sem. VI) Examination**March - 2019****BA00C-605 : Economics***(Agriculture Economics)**[Core Course]*

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના: બધા પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

1. કૃષિ અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા આપો. તેના સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો. 14

અથવા

ભારતના આર્થિક વિકાસમાં કૃષિક્ષેત્રની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો.

2. ખેત પેદાશોની માંગના વિશિષ્ટ લક્ષણો જણાવો અને ખેત પેદાશની માંગને અસરકરતા પરિબલોની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

કૃષિ પેદાશનું પૂરવઠા વિધેય સમજાવો અને કૃષિ પેદાશનો પૂરવઠો ભાવોથી બહુ સંવેદનશીલ નથી - સમજાવો.

3. ભારતમાં ખેત ધિરાણનું મહત્વ અને સમસ્યાઓ જણાવો. 14

અથવા

કૃષિ અને ગ્રામ વિકાસની બેંક (નાબાર્ડ)ની રચના, હેતુઓ અને કાર્યો લખો.

4. શ્રમની લાક્ષણિકતા જણાવો. ભારતમાં કૃષિ બેરોજગારીની સમસ્યા હલ કરવા કયા પગલાં લેવા જોઈએ ? 14

અથવા

ખેતીક્ષેત્રે પ્રવર્તમાન બેરોજગારી માટેના કારણો જણાવો અને કૃષિ બેરોજગારીના સંદર્ભમાં સરકાર દ્વારા લેવાયેલા પગલાંની ચર્ચા કરો.

5. (અ) નીચેના વિધાનો સાચા છે કે ખોટા તે લખો - 07

- (1) મર્યાદિત બજાર અલ્પવિકસિત દેશોના આર્થિક વિકાસને અવરોધનું મહત્વનું પરિબલ છે.
- (2) સહકારી મંડળી બિનસંસ્થાકીય ખેત ધિરાણ સ્ત્રોત નથી.
- (3) વિકાસશીલ દેશોમાં કૃષિક્ષેત્રમાં શ્રમની સીમાંત ઉત્પાદકતા વધુ હોય છે.
- (4) ભારતમાં છૂપી બેકારી સૌથી વધારે કૃષિક્ષેત્રે જોવા મળે છે.
- (5) કૃષિ અર્થવ્યવસ્થામાં અર્થશાસ્ત્રનો ઘટતા મળતરનો નિયમ પાયા રૂપ છે.
- (6) ભારતમાં લઘુત્તમ વેતન કાયદો 1948માં પસાર થયો હતો.
- (7) કૃષિક્ષેત્રે ટુંકાગાળાનું ધિરાણ બે થી પાંચ વર્ષ સુધીના સમયગાળા માટેનું હોય છે.

(બ) નીચે દર્શાવેલ દરેક પ્રશ્ન માટે શ્રેષ્ઠ જવાબ લખો -

07

- (1) _____ વર્ષમાં નાબાર્ડની સ્થાપના થઈ.
(a) 1957 (b) 1965
(c) 1982 (d) 1994
- (2) 1 ડિસેમ્બર 2018 થી અમલમાં આવેલ _____ યોજના અંતર્ગત નાના અને સીમાંત ખેડૂતોના ખાતામાં 6 હજાર રૂપિયા જમા થશે.
(a) કિસાન સમ્માન નિધિ યોજના (b) જમીન સ્વાસ્થ્ય કાર્ડ યોજના
(c) વડાપ્રધાન કૃષિ સિંચાઈ યોજના (d) આમાંથી એકપણ નહિ
- (3) _____ વર્ષમાં મોટી સંખ્યામાં વ્યાપારી બેંકોનું રાષ્ટ્રીયકરણ કરવામાં આવ્યું હતું ?
(a) 1968 (b) 1969
(c) 1979 (d) 1982
- (4) કિસાન ક્રેડિટ કાર્ડ સ્કીમ _____ માં શરૂ કરવામાં આવી હતી.
(a) 1971-72 (b) 1981-82
(c) 1998-99 (d) 2001-02
- (5) હરિયાણાક્રાંતિના પિતા તરીકે _____ ને ઓળખવામાં આવે છે.
(a) વી. કુરિયાન (b) બી. પી. પાલ
(c) એમ. એ સ્વામિનાથન (d) એસ. કે. બાલ
- (6) કૃષિ ક્ષેત્રની રાષ્ટ્રીય આવકને _____ પદ્ધતિ વડે માપવામાં આવે છે.
(a) ઉત્પાદન (b) ખર્ચ
(c) આવક (d) આમાંથી એકપણ નહિ
- (7) ખેતી ક્ષેત્રે _____ સમસ્યાનો સામનો કરવો પડે છે.
(a) અપર્યાપ્ત જમીન સુધારો (b) અપર્યાપ્ત ધિરાણ
(c) ધીમો અને અનિયમિત વિકાસ (d) ઉપરના બધાજ

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Definition of Agricultural Economics. Clarify the nature and scope of Agriculture Economics. 14

OR

Discuss the role of agriculture in economic development of India.

2. Mention the special characteristics of demand for agricultural products and discuss the factors affecting the demand for agricultural products. 14

OR

Explain agricultural supply function and explain agricultural supply is an irresponsive to the price.

3. Explain the importance and problems of Agriculture finance in India. 14

OR

Write the constitution, objective and functions of Bank for Agriculture and Rural Development (NABARD)

4. Explain the characteristics of labor. What measures should be taken to resolve the problem of agriculture unemployment in India? 14

OR

Explain the reasons for prevailing unemployment in agriculture sector and discuss the measures taken by the government in terms of agricultur unemployment.

5. (A) The following statements are true or false 07
- (1) Limited market is an important factor in resistant economic development of underdeveloped countries.
 - (2) Co-operative societies are not a non-institutional source of agriculture finance.
 - (3) The marginal productivity of labor in agricultre sector is high in the developing country.
 - (4) Hidden unemployment in India is most commonly seen in agriculture sector.
 - (5) The Law of Diminishing returns of economics is fundamental in the agricultural economy.
 - (6) The minimum wage law passed in India in 1948.
 - (7) Short term credit in agriculture sector is for two to five years periods .

(B) For each of the following questions write the best answer :

07

- (1) NABARD was established in the year _____
(a) 1957 (b) 1965
(c) 1982 (d) 1994
- (2) _____ implemented from 1st December 2018, deposits of 6 thousand rupees will be deposited in small and marginal farmers' accounts.
(a) Kishan Smman Nidhi Scheme (b) Soil Helth Card Scheme
(c) PM Irrigation Scheem (d) All of the above
- (3) In which year a large number of commercial banks were nationalized ?
(a) 1968 (b) 1969
(c) 1979 (d) 1982
- (4) Kisan Credit Card Scheme was started in _____.
(a) 1971-72 (b) 1981-82
(c) 1998-99 (d) 2001-02
- (5) _____ is referred to as the father of green revolution.
(a) V. Kurien (b) B. P. Pal
(c) M. A. Swaminathan (d) S. K. Bel
- (6) National income of agriculture sector is measured by _____ method.
(a) Production (b) Expenditure
(c) Income (d) None of the Above
- (7) Face the problem in agriculture _____
(a) Improvement of insufficient land (b) Insufficient Finance
(c) Slow and irregular development (d) All of the above
-